DOI: <https://doi.org/10.32353/khrife.2.2019.33>

УДК 615. 46/47

С. В. Тарасютіна,
завідувач лабораторії
Донецького НДІСЕ, м. Слов'янськ, Україна,
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4271-0487>
e-mail: ex0953191170@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ТОВАРОЗНАВЧОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТОВАРІВ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Товари медичного призначення все частіше стають об'єктами судово-товарознавчої експертизи. Ключовою особливістю дослідження є те, що обіг та реалізація таких виробів регламентується відповідними нормативно-технічними документами.

У статті розглянуті аспекти класифікації, вимоги маркування з використанням одиниць Міжнародної системи. Визначено мету та основні завдання товарознавчого аналізу. Висвітлені основні види фальсифікації. Розібрані показники якості, їх специфічність. Через зміни у законодавстві, при визначенні вартості товарів медичного призначення, особливу увагу слід приділяти їх оподаткуванню.

Ключові слова: судово-товарознавча експертиза, обіг, якість, товарознавчий аналіз, фальсифікація, маркування, оподаткування.

Постановка наукової проблеми. При проведенні досліджень судовий експерт з судово-товарознавчої експертизи використовує затверджені методики та методичні рекомендації стосовно відповідних груп товарів. Особливої актуальності набуває створення науково-дослідної роботи, метою якої є вирішення питань з визначення товарних видів чи груп товарів за їх функціональними ознаками, маркуванням, виборі нормативно-технічної документації для проведення товарознавчої оцінки якості товарів, добору методів оцінки, впливу умов зберігання, тари та пакування на якість товарів медичного призначення.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дослідження товарів медичного призначення висвітлювалось у працях таких авторів, як Б. П. Громовик, Н. Б. Ярмо, І. Я. Городецька, О. М. Корнієнко, Н. Л. Ханік¹ в загальному або конкретному аспектах.

Мета статті. Метою статті є анонсування роботи над науково-дослідної роботи «Методичні рекомендації з товарознавчого дослідження товарів медичного призначення».

Викладення основного матеріалу. Дослідження за товарами медичного призначення, що виступають об'єктами судово-товарознавчої експертизи, проводилось вкрай рідко, але останнім часом

¹ Громовик Б. П., Ярмо Н. Б., Городецька І. Я., Корнієнко О. М., Ханік Н. Л. Медичне і фармацевтичне товарознавство: Товари аптечного асортименту : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2011. 496 с.

потреба у виконанні експертиз за ним постійно зростає. З метою оптимізації роботи необхідно вміти класифікувати товари за різними ознаками, наприклад, ідентифікувати товари за кодами Державного класифікатора продукції та послуг.

Класифікація товару — впорядкування та розподіл товарів на основі певних ознак за класами і більш дрібними підрозділами, які можуть бути незалежними один від одного, або перебувати в логічній послідовності та супідрядності.

Класифікація продукції та послуг здійснюється за національними класифікаторами, які розробляють як на рівні окремих підприємств (організацій), так і на рівні держав.

Існують такі рівні класифікаторів:

- міжнародні — стандартні класифікатори, які використовуються в усьому світі;

- міждержавні — класифікатори, що використовуються в рамках економічних союзів та інших міждержавних об'єднань: наприклад, класифікатори використовуються в ЄС, країнах СНД тощо;

- національні/міжгалузеві — класифікатори, які використовуються в межах держави (вони не повинні суперечити міжнародним класифікаторам);

- галузеві — класифікатори, які використовуються в рамках однієї галузі;

- системні або локальні класифікатори, прийняті окремим підприємством (організацією) для застосування в рамках своєї автоматизованої системи.

На рівні держави існує єдина система класифікації та кодування техніко-економічної інформації¹.

У товарознавстві об'єктом класифікації є товари, їх властивості, показники якості, а також сировина і матеріали для їх виробництва, методи оцінки та види контролю якості тощо.

Методи класифікації — сукупність способів розділення певних об'єктів на підмножини. У класифікаторах застосовуються два методи класифікації: ієрархічний та фасетний. Вибір між цими методами залежить від особливостей відповідної предметної галузі.

Нині питання обігу товарів медичного призначення врегульоване переважно на рівні постанов Кабінету Міністрів України та нормативно-правових актів МОЗ. Закон, який би регулював правовідносини у сфері виробництва та обігу медичних виробів, відсутній.

Обіг товарів медичного призначення — види діяльності, пов'язані з розробленням нових товарів медичного призначення, виготовленням їх дослідних зразків, проведенням токсикологічних досліджень, технічних та клінічних (медичних) випробувань, організацією виробництва та виробництвом, зберіганням,

¹ Там само.

транспортуванням, ввезенням на митну територію України та вивезенням, пересиланням, оптовою та роздрібною реалізацією (торгівлею), придбанням, обміном, безоплатним наданням, експлуатацією, рекламою, утилізацією та знищенням, у тому числі з державною реєстрацією, внесенням до державного реєстру, забезпеченням ними населення, закладів охорони здоров'я та інших установ, ліцензуванням видів діяльності в сфері обігу медичних виробів, сертифікацією, державним контролем виробництва та контролем їх якості, безпеки і ефективності та іншими діями, що пов'язані з медичними виробами.

Зважаючи на те, що від безпеки та ефективності товарів медичного призначення залежить життя і здоров'я кожного з нас, прозорість, а також чіткість врегулювання правовідносин у сфері виробництва та обігу цієї продукції гарантуватимуть її якість.

Якість товару — це сукупність його властивостей і характеристик, які надають йому здатність задовольняти обумовлені або передбачувані потреби покупця. Якість містить у собі не всі властивості товару, а лише ті, які пов'язані із задоволенням конкретних потреб відповідно до призначення товару. Крім споживчих характеристик, якість включає ті, що забезпечують відповідність вимогам проєктувальників, виробників, працівників сфери обігу, які мають відношення до товару. Важливе завдання товарознавства — виявити максимальний набір властивостей товару, які відповідають за його якість. Ці властивості можуть виявлятися на всіх стадіях життєвого циклу товару.

За останні роки значно зросла актуальність проблеми якості товарів медичного призначення, що реалізується населенню та лікувальним закладам. Товарознавчий аналіз дозволяє виявити якісні товари медичного призначення органолептичним методом, перевірити їх кількість, асортиментну приналежність, оцінити їх безпеку тощо.

Оцінювання якості та способи її визначення є одними із важливих завдань товарознавчого аналізу. Основною метою створення системи управління якістю виробів медичного призначення в аптеках і лікувальних закладах є організація комплексу заходів, що забезпечують споживача високоякісною лікарською допомогою.

Висока якість товарів аптечного асортименту забезпечується контролем якості вихідної сировини, метрологічним контролем обладнання, робочим і залишковим контролем якості готової продукції, розробкою вимог до умов зберігання та реалізації з подальшим контролем за дотриманням цих вимог.

Показник якості — це кількісна і якісна характеристики властивостей товару, які визначають відповідність його виробництва, експлуатації або споживання.

Показниками якості є призначення, надійність і довговічність. Призначення — здатність товару задовольняти фізіологічні та соціальні

потреби споживачів. Призначення є однією з визначальних властивостей якості товарів. Якщо товар не задовольняє споживача за призначенням, то інші властивості втрачають для нього привабливість.

Властивості призначення залежно від потреб поділяють на підгрупи функціонального, соціального, класифікаційного та універсального призначення, які визначають основні функції застосування товару, а також його характеристики — показники складу, структури і технічного рівня. Показники складу і структури залежно від виду продукції є різними. Наприклад, у металевих медичних виробках визначається відсотковий вміст окремих елементів; у порожнистих гумових виробках — герметичність, механічні властивості, еластичність тощо.

Властивості функціонального призначення визначають здатність товарів виконувати їх основні функції та задовольняти потреби. Вони характеризуються такими якостями:

- виконання основної функції, що характеризує ступінь задоволення найбільш значущої потреби при їх використанні за призначенням;

- досконалість допоміжних операцій, яка визначається особливостями функціонування виробів на різних етапах технологічного циклу товароруку;

- універсальність застосування, визначальний діапазон умов і способів експлуатації виробу за призначенням.

При визначенні функціональних властивостей необхідно встановити основне призначення товару та умови використання за призначенням, що забезпечують найбільш повне задоволення потреб. Для ріжучих інструментів це гострота ріжучих кромek, забезпечення високої якості розрізу залежно від властивостей тканини та ін.; для затискних — автоматичність і міцність утримування тканин; при змиканні не має бути перекосу губок та ін.

Соціальне призначення — здатність товарів задовольняти індивідуальні та громадські соціальні потреби. До показників цього призначення часто відносять зовнішній вигляд товарів, склад і вміст їх окремих компонентів. Ці показники зазнають значних змін протягом порівняно невеликих періодів, тому багато виробників вдаються до стратегії постійного підтримання високого рівня якості товарів.

Класифікаційне призначення — здатність деяких властивостей і показників виступати як класифікаційні ознаки, якими можуть бути показники або властивості (функціональні властивості медичних виробів тощо).

Універсальне призначення — здатність властивостей і показників задовольняти різноманітні потреби¹.

¹ Про затвердження Положення про організацію лікування, медичної реабілітації та забезпечення потерпілих внаслідок нещасного випадку на

Для виконання вимог щодо якості, особливу увагу слід приділяти умовам зберігання.

Товари медичного призначення мають термін придатності, тобто термін, протягом якого вони зберігають терапевтичний ефект і знаходяться в умовах, що відповідають вимогам діючої нормативно-технічної документації.

Термін придатності визначається нормативно-технічною документацією.

Товари медичного призначення слід зберігати окремо за групами:

- гумові вироби;
- вироби з пластмас;
- перев'язочні засоби та допоміжні матеріали¹.

Оцінювання якості та способи її визначення є одними із важливих завдань товарознавчого аналізу. Основною метою створення системи управління якістю виробів медичного призначення в аптеках і лікувальних закладах є організація комплексу заходів, що забезпечують споживача високоякісною лікарською допомогою.

Висока якість товарів медичного призначення забезпечується контролем якості вихідної сировини, метрологічним контролем обладнання робочим і залишковим контролем якості готової продукції, розробкою вимог до умов зберігання та реалізації з подальшим контролем за дотриманням цих вимог.

Більшість товарів медичного призначення мають свої специфічні показники якості, що можуть змінюватись в умовах впливу температури, вологості, різноманітних газів і повітря, світлового випромінювання, мікроорганізмів тощо. Наприклад, для перев'язувальних матеріалів це гігроскопічність, капілярність, нейтральна реакція водної витяжки тощо, які мають відповідати вимогам НД¹.

Незважаючи на існуючу державну систему контролю якості, безпеки товарів аптечного асортименту та захисту прав споживачів, унаслідок розбалансування економіки відбувається припинення або суттєве зниження обсягів їх виробництва, у той же час ринок насичується низькоякісними або фальсифікованими товарами. Основними напрямками фальсифікації є:

1. Асортиментна фальсифікація товарів — підроблення, яке здійснюється шляхом повної або часткової заміни товару одного виду

виробництві та професійного захворювання лікарськими засобами та виробами медичного призначення: постанова від 09.06.2010 № 18. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0489-10> (дата звернення 26.06.2019).

¹ Баранова І. І., Коваленко С. М., Семенів Д. В. та ін. Медичне та фармацевтичне товарознавство : підруч. для студентів вищ. навч. закл. Харків : НФаУ: Золоті сторінки, 2017. 320 с.

або найменування товаром іншого виду або найменування із збереженням подібності одного або декількох ознак.

2. Якісна фальсифікація — це заміна товару вищого рівня якості товаром більш низького рівня.

3. Вартісна фальсифікація — це введення споживача в оману шляхом реалізації низькоякісних товарів за цінами високоякісних або товарів менших розмірних характеристик за цінами товарів з великими розмірними характеристиками.

4. Кількісна фальсифікація — це введення споживача в оману шляхом значних відхилень від параметрів товару (наприклад, довжини бинта), перевищують допустимі норми нормативної документації.

5. Інформаційна фальсифікація — це введення споживача в оману за допомогою неточної або спотвореної інформації про товар, у товаро-супровідних документах, на споживчому маркуванні, в рекламі. Найбільш часто спотворюються: назва товару, штрих-код, кількість, фірма-виробник, країна-виробник.

Ліквідувати або призупинити ці негативні процеси в практичній фармації може допомогти ретельне застосування товарознавчого аналізу на всіх етапах товароруху, у тому числі при оформленні замовлення на товар, прийманні, оцінюванні його за кількістю та якістю, а також при зберіганні на аптечному складі, в аптеці чи лікувально-профілактичному закладі.

Для об'єктивного оцінювання якості вітчизняних та імпортованих товарів необхідно проводити оцінку їх якості, походження, конкурентоспроможності тощо.

Метою товарознавчого аналізу є:

1. Вивчення основоположних характеристик товару, що становлять його споживчу вартість, а також їх змін на всіх етапах товароруху.

2. Визначення відповідності споживчих властивостей даного товару до комплексу вимог і показників, які в сукупності визначають його якість.

3. Виявлення відповідності даного товару певним показникам нормативної документації.

Основні завдання товарознавчого аналізу:

1. Визначення правильності оформлення супровідної документації.

2. Перевірка відповідності кількості замовленого товару даним, указаним у супровідних документах.

3. Аналіз асортиментної приналежності замовленого товару: установлення відповідності товару класу, групі, виду або різновиду, указаному в супровідній документації.

4. Виявлення відповідності дійсних показників якості товару вимогам, установленим НД.

5. Проведення ідентифікації товару за показниками опису, маркування та пакування.

6. Оформлення відповідної документації у випадку невідповідності кількості та якості товару.

Товарознавчий аналіз включає оцінку органолептичних властивостей та основних показників якості, що наближає його до оцінки товару споживачем. У зв'язку з цим розрізняють такі види товарознавчого аналізу: документальний, якісний, кількісний, асортиментний та комплексний.

Документальний аналіз полягає в оцінці експертом товарознавчих характеристик товару, що базується на інформації в товаросупровідних та інших документах.

Якісний аналіз передбачає оцінку якісних характеристик товару для встановлення їх відповідності вимогам нормативних документів.

Кількісний аналіз передбачає оцінку кількісних характеристик товару. Цей вид аналізу застосовується при прийманні товару за кількістю, а також для встановлення кількісних втрат товару та причин їх виникнення.

Асортиментний аналіз полягає в оцінці експертом кількісних і якісних характеристик товару для встановлення його асортиментної належності. Найчастіше цей аналіз є складовою частиною якісного аналізу, оскільки при оцінці якості слід ідентифікувати товар, тобто перевірити відповідність асортиментної належності пред'явленого товару його найменуванню, артикулу, товарній марці, зазначеним у маркуванні та супровідних документах.

Комплексний аналіз являє собою оцінку експертом усіх характеристик товару на основі їх випробувань та аналізу документів.

Невід'ємною частиною будь-якого товару є його маркування — носій актуальної інформації як про сам товар, так і про предмети, пов'язані з його обігом. Це може бути як інформація, розміщення якої обумовлене в законодавчому порядку, так і додаткові відомості, необхідні для виробників, споживачів та інших сторін, залучених до процесу обігу даного товару.

Маркування призначене для ідентифікації товару, його окремих споживчих властивостей, надання інформації про виробника, якісні та кількісні характеристики. До маркування висуваються специфічні вимоги: чіткість і однозначність тексту та ілюстрацій; наочність; відповідність споживчим властивостям товару; достовірність — наведені відомості не повинні вводити одержувача і споживача в оману щодо кількості, якості виробника, країни походження та ін.

У процесі перевірки аналізується інформація маркування на пакуванні (відповідно до наказів МОЗ України) і в товаросупровідних документах, яка повинна бути ідентичною. Якщо в інформації на пакуванні та в документах є розбіжності, це може бути наслідком фальсифікації товарів.

З 1 лютого 2008 року відповідно до наказу Держспоживстандарту України від 01.11.2007 року № 294 введено в дію національний стандарт¹, який є тотожним перекладом EN 980:2007 «Graphical symbol for use in the labeling of medical devices».

Цей документ розроблений з метою встановлення єдиних вимог до маркування як вітчизняних, так і зарубіжних медичних виробів. Стандарт визначає графічні символи, які найчастіше застосовуються виробником для надання інформації щодо медичних виробів (включаючи медичні вироби для лабораторної діагностики *in vitro*) і призначені для зменшення потреби в багаторазовому перекладі слів різними національними мовами.

Стандарт EN 980:2007 з 01.01.2013 у більшості країн Європи втратив чинність і був замінений у 2012 році на EN ISO 15223-1:2012, який не змінює символи і позначення EN 980:2007, а вводить лише деякі нові.

Наприклад, маркування медичних марлевих бинтів відповідно до НД має включати найменування підприємства-виробника та його товарний знак і адресу, найменування і розміри бинта, позначення стандарту, «стерильний» або «нестерильний», дату виготовлення, дату стерилізації (для стерильних бинтів), номер партії, номер реєстраційного посвідчення, умови зберігання, штрих-код.

Ще однією суттєвою зміною є провадження з 1 січня 2019 року обов'язкового маркування з використанням одиниць Міжнародної системи (SI). З огляду на положення, на маркуванні всієї продукції, введеної до України, символи повинні бути вказані відповідно до правил, визначених наказом². Дія наказу поширюється на всі види медичних виробів, які містять маркувальні одиниці вимірювання.

Віднині, одиниці виміру повинні бути вказані з використанням одиниць Міжнародної системи (SI), для прикладу:

- мг — mg;
- мл — ml;
- Гц — Hz.

Останнім часом спостерігаються зміни законодавчої бази відносно оподаткування товарів медичного призначення, що істотно

¹ ДСТУ EN 980: 2007. Символи графічні для маркування медичних виробів [Чинний від 2007-11-07]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 18 с.

² Про затвердження визначень основних одиниць SI, назв та визначень похідних одиниць SI, десяткових кратних і частинних від одиниць SI, дозволених позасистемних одиниць, а також їх позначень та Правил застосування одиниць вимірювання і написання назв та позначень одиниць вимірювання і символів величин : наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 04. 08. 2015 № 914. База даних «Законодавство України» /BP України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1022-15> (дата звернення 26. 06. 2019).

впливає на їх вартість. З 01.01.2018 ставка податку на додану вартість у розмірі 7 відсотків по операціях з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України медичних виробів, які внесені до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення або відповідають вимогам відповідних технічних регламентів, що підтверджується документом про відповідність, та дозволені для надання на ринку та/або введення в експлуатацію і застосування в Україні¹. Правова колізія виникає у випадку, коли на товари медичного призначення, закуплені за ставкою 7 %, через обмежену купівельну спроможність населення не вдається реалізувати до закінчення терміну дії їх реєстраційного свідоцтва про державну реєстрацію, що автоматично призводить до їх вилучення із Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення та відповідно оподаткування таких виробів здійснюється вже за ставкою ПДВ у розмірі 20 %.

Такі товари медичного призначення допускаються для реалізації і застосування на території України до закінчення строку їх придатності без проходження процедур оцінки відповідності та маркування національним знаком відповідності (в редакції цих пунктів «медичні вироби, які пройшли державну реєстрацію, внесені до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення і дозволені до застосування на території України і введення в обіг та/або експлуатацію без проходження процедур оцінки відповідності та маркування національним знаком відповідності»).

Висновки. Узагальнюючи вищенаведене, на даному етапі, за відсутності єдиного алгоритму рішення типових питань судово-товарознавчої експертизи з метою вирішення питань, пов'язаних з визначенням вартості, відповідності вимогам нормативно-технічної документації, умов зберігання тощо, доцільно було б створити сучасні методичні рекомендації, якими зможуть керуватися судові експерти при дослідженні товарів медичного призначення.

References

- Baranova, I. I., Kovalenko, S. M., Semeniv, D. V. and others. (2017). *Medychne ta farmatsevtichne tovaroznavstvo*. Kharkiv [in Ukrainian].
- DSTU EN 980: 2007 «Symvoly hrafichni dlia markuvannia medychnykh vyrobiv» Kiev, 2007 [in Ukrainian].
- Gromovik, B. P., Yarko, N. B., Gorodecka, I. Y. and others. (2011). *Medichne i farmacevtichne tovaroznavstvo: Tovari aptechnogo asortimentu*. Vinnitsya [in Ukrainian].

¹ Податковий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*, 02.12.2010 № 2775-VI. Ст. 399. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19#n5> (дата звернення 28.06.2019).

Podatkovyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 № 2775-VI. St. 399. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19#n5> (data zvernennia 28.06.2019) [in Ukrainian].

Pro orhanizatsiiu zberihannia v aptechnykh zakladakh riznykh hrup likarskykh zasobiv ta vyrobiv medychnoho pryznachennia: Zakon Ukrainy vid 16.03.1993. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v0044282-93> (data zvernennia 26.06.2019) [in Ukrainian].

Pro zatverdzhennia vyznachen osnovnykh odynyts SI, nazv ta vyznachen pokhidnykh odynyts SI, desiatkovykh kratnykh i chastyynykh vid odynyts SI, dozvolenykh pozasystemnykh odynyts, a takozh yikh poznachen ta Pravyl zastosuvannia odynyts vymyriuvannia i napyssannia nazv ta poznachen odynyts vymyriuvannia i symvoliv velychyn: Zakon Ukrainy vid 08.08.2015. № 914 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1022-15> (data zvernennia 26.06.2019) [in Ukrainian].

С. В. Тарасютина

ОСОБЕННОСТИ ТОВАРОВЕДЧЕСКОГО ИССЛЕДОВАНИЯ ТОВАРОВ МЕДИЦИНСКОГО НАЗНАЧЕНИЯ

В данной статье обозначена проблематика проведения судебно-товароведческих экспертиз товаров медицинского назначения. Акцентируется внимание на регламентации оборота и реализации таких товаров соответствующими нормативно-техническими документами. По результатам экспертной практики, выявлена необходимость создания научно-исследовательской работы «Методические рекомендации по товароведческому исследованию товаров медицинского назначения». С целью оптимизации работы при проведении исследования особое внимание уделяется классификации товаров. Несмотря на то, что от безопасности и эффективности товаров медицинского назначения зависит жизнь и здоровье каждого из нас, прозрачность, а также четкость урегулирования правоотношений в сфере производства и обращения этой продукции гарантируют ее качество. Вследствие разбалансировки экономики происходит прекращение или существенное снижение объемов производства аптечного ассортимента, в то же время рынок насыщается низкокачественными или фальсифицированными товарами. Основные направления фальсификации: ассортиментная, качественная, стоимостная, количественная, информационная. Ликвидировать или приостановить эти негативные процессы в практической фармации может помочь тщательное применение товароведческого анализа на всех этапах товародвижения, в том числе при оформлении заказа на товар, приеме, оценке его по количеству и качеству, а также при хранении на аптечном складе, в аптеке или лечебно-профилактическом учреждении. Товароведческий анализ позволяет выявить качественные товары медицинского назначения органолептическим методом, проверить их количество, ассортиментную принадлежность, оценить их безопасность и тому подобное. Различают следующие виды товароведческого анализа: документальный, качественный, количественный, ассортиментный и комплексный. Неотъемлемой частью любого товара является его маркировка — носитель актуальной информации как о самом товаре, так и о предметах, связанных с его обращением. С 1 января 2019 введена обязательная маркировка с использованием единиц Международной системы (СИ). Изменения в законодательной базе относительно налогообложения товаров медицинского назначения влияют на их стоимость.

Ключевые слова: судебно-товароведческая экспертиза, оборот, качество, товароведческий анализ, фальсификация, маркировка, налогообложение.

S.Tarasiutina

FEATURES MERCHANDISING RESEARCH OF MEDICAL GOODS

This article outlines the issues of conducting forensic examination of medical goods. Attention is focused on regulating the turnover and sale of such goods by relevant regulatory and technical documents. According to the results of expert practice, the need for the creation of the research work "Methodological recommendations for merchandising research of medical goods" was revealed.

In order to optimize the work during the study, special attention is paid to the classification of goods. Despite the fact that the life and health of each of us depends on the safety and effectiveness of medical goods, the transparency and clarity of the settlement of legal relations in the production and circulation of these products guarantee its quality. Due to the imbalance of the economy, there is a cessation or a significant decrease in the volume of production of the pharmacy assortment, at the same time, the market is saturated with low-quality or counterfeit goods. The main areas of falsification: assortment, quality, value, quantitative, information. The careful application of merchandising analysis at all stages of product distribution, including when placing an order for a product, receiving it, evaluating it by quantity and quality, as well as when storing it in a pharmacy, pharmacy or medical treatment, can help eliminate or suspend these negative processes in practical pharmacy. preventive institution. Commodity analysis allows you to identify high-quality medical supplies by the organoleptic method, check their quantity, assortment accessories, evaluate their safety and the like. The following types of merchandising analysis are distinguished: documentary, qualitative, quantitative, assortment and complex. An integral part of any product is its labeling - a carrier of relevant information both about the product itself and about items related to its circulation. Starting January 1, 2019, mandatory marking was introduced using units of the International System (SI). Changes in the legislative framework regarding the taxation of medical goods affect their value.

Keywords: forensic expertise, turnover, quality, merchandising analysis, falsification, labeling, taxation

Надійшла до редколегії 12.10.2019